

13.10.2022

Dnrot

24835/03.04.04.04.19/2021

24919/03.04.04.04.19/2021

24982/03.04.04.04.19/2021

24988/03.04.04.04.19/2021

17 -10- 2022

Asia

Jätteenkuljetuksen järjestämistä koskevat valitukset

Valittajat

- 1) Pornaisten kunnanhallitus
- 2) Askolan Lokapojat Oy ja Sonja Kantola
- 3) Mia Myllys ja Pentti Laine
- 4) Eerola Yhtiöt Oy, E-Ympäristöpalvelut Länsi Oy, E-Ympäristöpalvelut Itä Oy, Kuljetus Klemola Oy ja Eero Kølhi

Asian aikaisemmat vaiheet

Porvoon alueellinen jätelautakunta on 4.6.2013 (§ 5) jätelain 149 §:n 4 momentissa tarkoitetulla päätöksellään päättänyt jatkaa kiinteistön haltijan järjestämää lietteenkuljetusjärjestelmää.

Helsingin hallinto-oikeus on 2.5.2014 päätöksellä numero 14/0335/5 kumonnut jätelautakunnan päätöksen ja palauttanut asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Porvoon alueellinen jätelautakunta on 23.3.2017 (§ 12) päättänyt, että kunnan järjestämisvastuuseen kuuluvan yhdyskuntajätteen kuljetuksessa sako- ja umpikaivolietteisä jatketaan sopimusperusteista jätteenkuljetusjärjestelmää uuden jätelain mukaisena kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena koko jätelautakunnan alueella.

Helsingin hallinto-oikeus on 26.4.2018 päätöksellä numero 18/0237/5 kumonnut jätelautakunnan päätöksen ja palauttanut asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Länsi-Uudenmaan jätelautakunta on 14.11.2013 (§ 34) jätelain 149 §:n 4 momentissa tarkoitetulla päätöksellään päättänyt jatkaa kiinteistön haltijan järjestämää lietteenkuljetusjärjestelmää.

Helsingin hallinto-oikeus on 2.5.2014 päätöksellä numero 14/0334/5 kumonnut jätelautakunnan päätöksen ja palauttanut asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Länsi-Uudenmaan jätelautakunta on 4.9.2014 (§ 15) jätelain 149 §:n 4 momentissa tarkoitetulla päätöksellään päättänyt jatkaa kiinteistön haltijan järjestämää lietteenkuljetusjärjestelmää.

Helsingin hallinto-oikeus on 22.12.2015 päätöksellä numero 15/1110/5 hylännyt valituksen jätelautakunnan päätöksestä.

Korkein hallinto-oikeus on päätöksellä 14.7.2017 taltio 3526 kumonnut hallinto-oikeuden ja jätelautakunnan päätökset ja palauttanut asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Uudenmaan jätelautakunta on 21.5.2019 (§ 14) jätelain 149 §:n 4 momentissa tarkoitetulla päätöksellään päättänyt ottaa käyttöön kunnan vastuulle kuuluvien jätevesilietteiden osalta kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän alueellaan.

Helsingin hallinto-oikeus on 12.6.2020 päätöksellä numero 20/0554/1 kumonnut jätelautakunnan päätöksen ja palauttanut asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Päätös, josta valitetaan

Uudenmaan jätelautakunta 24.8.2021 § 13

Jätelautakunta on päättänyt, että sen toimialueella siirrytään kunnan vastuulla olevien jätevesilietteiden osalta nykyisestä kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen aikaisintaan 26.8.2024 ja viimeistään 1.9.2026. Voimassa oleva kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus päättyy kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirryttäessä.

Jätevesilietteen kuljetusjärjestelmää on käsitelty useaan otteeseen sekä Länsi-Uudenmaan jätelautakunnassa että Porvoon alueellisessa jätelautakunnassa, mutta lainvoimaista päätöstä ei vielä ole. Asia on siirtynyt Uudenmaan jätelautakunnalle päätettäväksi sen myötä, että Länsi-Uudenmaan jätelautakunta ja Porvoon alueellinen jätelautakunta fuusioituivat 1.1.2019.

Valituksissa esitetyt vaatimukset

1) Pornaisten kunnanhallitus

Jätelautakunnan päätös on kumottava.

Pornaisten kunnan edustaja ja varaedustaja eivät ole saaneet virallista kutsua kokoukseen, koska he ovat etukäteen ilmoittaneet, että ovat estyneitä osallistumaan kokoukseen. Tämä ei kuitenkaan poista sitä, etteikö kaikille jäsenille olisi lähetettävä virallista kokouskutsua kokoukseen, jotta kokous on kutsuttu kokoon laillisesti. Epäselvyyttä on myös aiheuttanut se, että edustavat jäsenkuntia kokouksessa. Koska esityslistalla on ollut näin tärkeä asia päätettävänä, olisi ollut kohtuullista siirtää asian käsittelyä myöhempään

ajankohtaan. Pornaisten kunnanhallitus on jätelautakunnalle antamassaan lausunnossa kannattanut kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän jatkamista, mikäli jätelain 37 §:n vaatimukset täyttyvät.

2) Askolan Lokapojat Oy ja Sonja Kantola

Jätelautakunnan päätös on kumottava.

Päätös on kuntalain, jätelain, perustuslain ja hallintolain vastainen. Päätöksen valmistelu on ollut puutteellista ja yksipuolista. Asianosaisia ei ole kuultu päätöksenteon yhteydessä. Yksipuoliset, puutteelliset ja virheelliset taustamateriaalit ovat johtaneet päättäjiä harhaan.

Euroopan unionin jätedirektiivin implementoinnin kansalliseen lainsäädäntöön olisi tullut tapahtua jo 5.7.2020 mennessä. Direktiivin yhdyskuntajätteen määritelmästä on poistettu sako- ja umpikaivoliete. Sakokaivoliete on direktiivissä luokiteltu nykyisin samaan asemaan kuin viemäriverkoston lietteet, joiden hallinnointiin Rosk'n Roll Oy Ab:llä ei ole oikeutta. Direktiiviä tulisi soveltaa suoraan, koska Suomi on laiminlyönyt sen täytäntöönpanon ja koska sen säännökset ovat riittävän selviä, täsmällisiä ja ehdottomia.

Uudenmaan jätelautakunnan alueella tulisi jatkaa sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksessa nykyistä kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta. Nykyinen kuljetusjärjestelmä täyttää jätelain 37 §:n vaatimukset. Järjestelmä on toiminut hyvin ja asiakkaat ovat olleet palveluun tyytyväisiä. Kaikki jätelain edellytykset nykyisen järjestelmän jatkamiselle täyttyvät alueella.

Kaikki asiaan kantaa ottaneet kunnat ovat tukeneet kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta. Myös muut lausunnot ja mielipiteet ovat tukeneet kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta. Niiltä paikkakunnilta, joilla kunnan järjestämä jätteenkuljetus on käytössä, on tullut huonoa palautetta järjestelmästä.

Asian esittelytekstissä annetaan ymmärtää, että kunnan järjestämä jätteenkuljetus olisi ensisijainen vaihtoehto. Tällaista mainintaa ei ole jätelaissa, jätelakia koskevassa hallituksen esityksessä tai korkeimman hallinto-oikeuden päätöksissä. Kaikki merkittävät yritykset ovat toimittaneet vaadittavat jätteenkuljetusrekisterin tiedot. Uuden jätelain mukainen jätteenkuljetusrekisteri turvaa viranomaiselle tasavertaisen valvonnan molemmilla kuljetusjärjestelmillä.

Jätteenkuljetusjärjestelmästä päättämisen taustalla on vanhentunut FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy:n vuonna 2013 laatima selvitys, jossa on käytetty virheellisiä lukuja lietteiden kertymämääristä. Selvityksessä ei ole otettu huomioon muun ohella kesämökeillä olevia kuivakäymälöitä, joista lietettä ei synny. Lisäksi huonokuntoisia ja käyttämättömiä kiinteistöjä on otettu laskentaan mukaan. Siinä ei ole myöskään huomioitu, että sakokaivojen imeytyksen kautta suurin osa vedestä imeytetään laillisesti sakokaivojen ja imeytyskentän kautta maastoon. Selvityksen arviot kesämökkien käyttäjämääristä on ylimitoitettu.

Kuntien mielipiteitä ei ole otettu huomioon päätöstä tehtäessä. Jätteenkuljetusjärjestelmän vaihtaminen johtaa tuhoisiin vaikutuksiin jätteenkuljetusalan yritystoiminnalle. Kilpailutuksen hävinneet yhtiöt menettävät mahdollisuuden yritystoiminnan harjoittamiseen. Juuri Uudenmaan jätelautakunnan alueella päätöksellä on erityisen suuri vaikutus asiakkaiden palveluntarjontaan sekä paikallisiin yrityksiin ja työntekijöiden työpaikkoihin.

Kuntalaisia ei ole kuultu päätöksenteon yhteydessä. Uudenmaan jätelautakunnan olisi tullut järjestää virallinen kuuleminen, jossa olisi kuultu alueen yrityksiä, niiden palveluita käyttäviä asukkaita ja kuntalaisia. Vuorovaikutusmahdollisuus olisi tullut varata myös mökkiläisille, ulkopaikkakuntalaisille ja muualla kotipaikkaa pitävillä yrityksille. Päätöksestä ja sen vaikutuksista ei ole tehty yritysvaikutusten arviointia eikä arviointia päätöksen vaikutuksesta kuntalaisiin. Päätäjille ei ole päätöksenteon yhteydessä esitetty kunnan järjestämän jätteenhuollon kustannuksia eikä kustannusvertailua eri järjestelmien välillä.

Askolan Lokapojat Oy ja Sonja Kantola ovat toimittaneet lisäselvityksen, jonka mukaan jätelautakunnan päätös tulee vähintäänkin kumota ja palauttaa. Päätös on perustuslain 21 §:n vastainen. Hallinto-oikeuden ratkaisu kumota ja palauttaa Uudenmaan jätelautakunnan päätös 21.5.2019 § 14 tarkoittaa, että mainittu jätelautakunnan päätös ja sen valmistelu ovat tulleet mitättömiksi, minkä vuoksi asia olisi tullut käsitellä alusta saakka uudelleen hallintolaissa ja jätelaissa säädetyllä tavalla. Asiassa olisi siten tullut varata muutoksenhakijoille ja muille asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ja lausua mielipiteensä. Päätös on hyvän hallintotavan vastainen.

3) Mia Myllys ja Pentti Laine

Jätelautakunnan päätös on kumottava. Vaatimuksensa perusteeksi Myllys ja Laine ovat esittäneet samat seikat kuin Askolan Lokapojat Oy ja Sonja Kantola valituksessaan.

4) Eerola Yhtiöt Oy ja sen asiakumppanit

Jätelautakunnan päätös on kumottava. Vaatimuksensa perusteeksi Eerola Yhtiöt Oy ja sen asiakumppanit ovat esittäneet pääosin samat seikat kuin Askolan Lokapojat Oy ja Sonja Kantola sekä Mia Myllys ja Pentti Laine valituksissaan. Lisäksi valituksessa on mainittu, että Pirkanmaalla sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksen hinnat ovat nousseet yli 20 prosenttia kuljetusjärjestelmän kunnallistamisen johdosta. Kustannusvaikutusarviointia ei ole tehty tai sitä ei ole ollut julkisesti saatavilla. Päätös on laitton, koska uutta jätelakiin liittyvää asetusta ei ollut vielä hyväksytty päätöksentekohetkellä.

Asian käsittely ja selvittäminen

Uudenmaan jätelautakunta on antanut lausunnot.

Pornaisten kunnanhallitus on antanut vastaselityksen. Raaseporin hallintosäännön 148 §:n mukaan kokouskutsu lähetetään jäsenille toimielimen päättämällä tavalla, ja esityslista tulee pääsääntöisesti toimittaa samanaikaisesti varajäsenille. Hallintosäännössä ei ole mainintaa siitä, ettei

kokouskutsua lähetetä jäsenelle, joka etukäteen ilmoittaa, ettei esteen vuoksi voi osallistua kokoukseen. Kokous ei ole ollut laillisesti kokoonkutsuttu eikä näin ollen päätösvaltainen.

Askolan Lokapojat Oy ja Sonja Kantola ovat antaneet vastaselitykset. Päätöksestä olisi tullut käydä ilmi seikat ja selvitykset, joiden perusteella lautakunta on katsonut, että kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytykset eivät täyty. Kyseessä on uuden, 1.1.2019 aloittaneen Uudenmaan jätelautakunnan alue, joten asia olisi tullut kuuluttaa ja lausunnot pyytää uudelleen. Päätös on hallinnon oikeusperiaatteiden vastainen. Kuljetusjärjestelmän muutos ei ole ollut tarpeen, koska siirtoasiarekisteri otetaan käyttöön vuoden 2022 aikana ja sitä kautta viranomaiset pystyvät seuraamaan, että lietteentyhjennys on hoidettu asianmukaisesti. Hallintoasian käsittelyn ja siinä tehtävien ratkaisujen on perustuttava luotettavaan, riittävään ja mahdollisimman objektiiviseen informaatioon. Päätös hyödyttää Rosk'n Roll Oy Ab:ta Askolan Lokapojat Oy:n ja Sonja Kantolan kustannuksella.

Mia Myllys ja Pentti Laine ovat antaneet vastaselityksen. Päätös on kumottava ja palautettava.

Eerola Yhtiöt Oy ja sen asiakumppanit ovat antaneet vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valitukset.

Perustelut

Menettelyä koskevat valitusperusteet

Kokouskutsujen lähettäminen

Pornaisten kunnanhallituksen valituksessa on esitetty, että jätelautakunnan kokousta 24.8.2021 ei ole kutsuttu kokoon laillisesti, koska kaikille lautakunnan jäsenille ei ole lähetetty virallista kokouskutsua kokoukseen.

Uudenmaan jätelautakuntaa koskevan sopimuksen mukaan jätelautakunnan vastuukuntana toimii Raasepori ja jätelautakunta toimii vastuukunnan hallintosäännön mukaisesti. Raaseporin hallintosäännön 148 §:n mukaan kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla.

Jätelautakunnan lausunnon mukaan Pornaisten kunnan ja muidenkin kuntien edustajat ovat saaneet 6.8.2021 tiedon 24.8.2021 pidettävästä kokouksesta sekä siitä, että kokouksessa käsitellään jätevesilietteen kuljetusjärjestelmää. Pornaisten kunnan edustaja on ilmoittanut 12.8.2021, että hän ei voi osallistua kokoukseen. Samana päivänä tieto tulevasta kokouksesta ja sen aiheesta on lähetetty Pornaisten kunnan edustajan varajäsenelle. Varajäsen on ilmoittanut samana päivänä, ettei voi osallistua kokoukseen. Jätelautakunta on siten kutsuttu koolle lautakunnalle vakiintuneeksi muodostuneella ja hyväksytyllä

tavalla, jonka mukaan kokouskutsua ei lähetetä jäsenelle, joka etukäteen ilmoittaa, ettei voi esteen vuoksi osallistua kokoukseen. Kokouksen esityslista on ollut kaikkien luettavissa jätelautakunnan internetsivuilla 20.8.2021 alkaen.

Hallinto-oikeus toteaa, että Pornaisten kunnan edustaja jätelautakunnassa ja hänen varajäsenensä ovat edellä kerrotusti saaneet sähköpostitse tiedon lautakunnan kokouksesta ja siinä käsiteltävistä asioista riittävässä ajoin ennen kokousta. Koska kunnan edustaja ja hänen varajäsenensä ovat ilmoittaneet, etteivät he osallistu jätelautakunnan kokoukseen, edellä mainitusta ilmoituksesta erillinen kokouskutsu on voitu jättää lähettämättä heille lautakunnan vakiintuneen toimintatavan mukaisesti. Menettely ei ole tältä osin kuntalain eikä Raaseporin hallintosäännön vastainen.

Pornaisten kunnanhallituksen valitus on siten hylättävä.

Kuuleminen

Askolan Lokapojat Oy:n ja Sonja Kantolan, Mia Myllyksen ja Pentti Laineen sekä Eerola Yhtiöt Oy:n, E-Ympäristöpalvelut Länsi Oy:n, E-Ympäristöpalvelut Itä Oy:n, Kuljetus Klemola Oy:n ja Eero Kölhin valitusten mukaan kuntalaisia ei ole kuultu päätöksenteon yhteydessä.

Jätelain 38 §:n mukaan kunnan on muun ohella ennen 37 §:ssä tarkoitettun päätöksen tekemistä tai muuttamista varattava kaikille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuus saada tietoa ja lausua mielipiteensä asiasta. Vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta säädetään hallintolain 41 §:ssä.

Hallintolain 41 §:n 1 momentin mukaan, jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoa asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Uudenmaan jätelautakunnan lausunnon mukaan asian uudelleenkäsittelyä varten jätehuoltoviranomainen ei ole pyytänyt lausuntoja asiasta tai kuuluttanut asiaa uudelleen. Aikaisemmissa käsittelyissä on pyydetty lausuntoja ja kuntalaisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta yhteensä viisi kertaa. Viimeisin kuuleminen on tehty vuonna 2019.

Hallinto-oikeus toteaa, että edeltävästä Uudenmaan jätelautakunnan jätteenkuljetusjärjestelmän valintaa koskevasta päätöksestä 21.5.2019 § 14 on kuultu asianosaisia jätelain 38 §:n ja hallintolain 41 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla. Mainittu jätelautakunnan päätös on kumottu ja palautettu Helsingin hallinto-oikeuden päätöksellä 12.6.2020 nro 20/0554/1. Jätelaikunnan mukaan aikaisemman käsittelyn yhteydessä annetut lausunnot, mielipiteet ja kannanotot on otettu huomioon valituksenalaista päätöstä tehtäessä. Koska aiemman, samalla toimialueella toteutetun kuulemisen jälkeen ei ole ilmennyt sellaista päätökseen vaikuttavaa uutta tietoa tai selvitystä, jota ei olisi ollut aiemmin saatavilla, hallinto-oikeus katsoo, että uuden kuulemisen järjestäminen valituksenalaista päätöstä tehtäessä ei ole ollut tarpeen. Päätös ei ole siten syntynyt kuulemisen osalta

virheellisessä järjestyksessä eikä se siten ole tältä osin Suomen perustuslain 21 §:n 2 momentin eikä muutoinkaan hyvän hallinnon tai hallinnon oikeusperiaatteiden vastainen.

Jätteenkuljetusjärjestelmän valintaa koskevat valitusperusteet

Sovellettavat oikeusohjeet

Jätelain 32 §:n 1 momentin (646/2011) 1 kohdan mukaan kunnan on järjestettävä vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvän jätteen, mukaan lukien sako- ja umpikaivoliete, jätehuolto.

Jätelain 35 §:n (646/2011) 1 momentin mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että 32 §:n 1 momentissa tarkoitetun jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottopaikasta 36 tai 37 §:n mukaisesti (*kiinteistöittäinen jätteenkuljetus*). Pykälän 2 momentin mukaan kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Pykälän 3 momentin mukaan kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä. Jäte on toimitettava kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.

Jätelain 36 §:n 1 momentin (646/2011) mukaan kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johdu (*kunnan järjestämä jätteenkuljetus*).

Jätelain 37 §:n (646/2011) 1 momentin mukaan kunta voi päättää, että kiinteistöittäinen jätteenkuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa (*kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus*), jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätelain 149 §:n 4 momentin mukaan kunnan, jossa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus tämän lain voimaan tullessa hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkasteltava jätteenkuljetuksen järjestämistä tämän lain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella ja tehtävä asiassa päätös viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Jos päätöksellä siirrytään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön

haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisesta, joka voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä ja viimeistään viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Jätelakia koskevan hallituksen esityksen (HE 199/2010 vp) 32 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu muun ohella, että ehdotetun 1 momentin 1 kohdan mukaan asumisessa syntyvän jätteen (ns. kotitalousjätteen) jätehuollon järjestäisi nykyiseen tapaan kunta. (---) Asumisessa syntyvän jätteen säätäminen kunnan vastuulle olisi perusteltua muun muassa siksi, että yksittäiseltä kotitaloudelta olisi kohtuutonta edellyttää jätehuollon itsenäistä järjestämistä ehdotetun lain ja sen nojalla säädettyjen tai määrättyjen kaikkien vaatimusten mukaisesti. Kotitalouksilla tulisi olla oikeus palvelun helppouteen, saatavuuteen ja toimivuuteen kaikissa oloissa. Keskitetyssä järjestetyssä jätehuollossa kotitaloudet myös hyötyvät kunnan paremmasta neuvotteluvoimasta palvelujen hankkijana. Määrittelemällä asumisessa syntyvän jätteen jätehuollon järjestäminen kokonaisuutena kunnan vastuulle mahdollistettaisiin jätemaksujen tasaaminen eri alueiden välillä. Lisäksi olisi mahdollista ohjata jätehuoltoa esimerkiksi kannustavilla jätetaksoilla.

Hallituksen esityksen 36:n 1 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että kunnan olisi järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johtuisi. Tämän mukaisesti kunta ei järjestäisi jätteenkuljetusta sellaisilla kunnan alueilla, joilla on kunnan päätöksen mukaisesti käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus eikä sellaisille jätteen tai kiinteistön haltijoille, jotka 41 §:n perusteella eivät olisi velvollisia luovuttamaan jätettä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Kunta järjestäisi kuljetuksen omana toimintanaan tai hankkimalla palvelut yksityiseltä yrittäjältä julkisia hankintoja koskevan lain mukaisesti. Käytännössä kunnilla ei ole omaa kuljetuskalustoa, vaan kuljetukset järjestetään hankkimalla palvelut yksityisiltä kuljetusyrittäjiltä.

Hallituksen esityksen 37 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu muun ohella, että pykälän mukaan kunta voisi päättää, että kiinteistöittäinen jätteenkuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa. (---) Kunnan olisi tehtävä asiasta kuntalain mukainen hallintopäätös. Toisin kuin nykyisessä laissa säädetään, päätös voitaisiin kuitenkin tehdä vain, jos pykälän 1 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät. Kunnan päätösvallan rajaaminen ehdotetulla tavalla olisi tarpeen sen varmistamiseksi, että kunta varmistuu 32 §:ssä vastuulleen säädetyn jätteen osalta jätteenkuljetuspalvelujen saatavuudesta, laadukkuudesta ja toimivuudesta myös silloin, kun kuljettajan valinta jätetään ehdotetun pykälän mukaisesti kiinteistön haltijan päätettäväksi.

Asiassa saatua selvitystä

Uudenmaan jätelautakunnan päätöksen 21.5.2019 § 14 mukaan jätehuoltoviranomaisen tiedossa on 47 lietteenkuljetusyrittäjää, jotka toimivat jätelautakunnan alueella ja joiden tulisi toimittaa jätelain 39 §:n mukaan kuljetustietonsa jätehuoltoviranomaiselle. Näistä 13 kuljetusyrittäjää on toiminut kuten jätelaki edellyttää ja toimittanut lain vaatimat tiedot vuoden 2018 lietteenkuljetuksista. Kehotettuna lisäksi 15 kuljetusyrittäjää on toimittanut jonkinlaista tietoa määräaikaan mennessä. Koska

jätehuoltoviranomainen ei saa tarvittavia tietoja kuljetusyrittäjiltä, jätehuoltoviranomaisella ei ole mahdollisuutta pitää jätelain 143 §:ssä mainittua rekisteriä jätteen kuljetuksista.

Uudenmaan jätelautakunnan päätöksessä 10.12.2020 § 24 on todettu, että jätehuoltoviranomainen on tehnyt yhteenvetoa digi- ja väestötietoviraston väestörekisterikeskuksen tietojen, kunnilta saatujen tietojen sekä lietteenkuljetusyrittäjiltä saatujen tietojen perusteella niistä kiinteistöistä, jotka eivät kuulu kunnalliseen viemäriverkostoon. Huomattavalta osalta näistä kiinteistöistä puuttuu lietetyhjennystieto kokonaan, eikä jätehuoltoviranomaisella ole tietoa siitä, miten näiden kiinteistöjen jätevesilietteet hoidetaan. Toisaalta vuosittainen vertailu osoittaa, että merkittävä osa kiinteistöistä ei tyhjennä lietesäiliöitään jätehuoltomääräysten mukaisesti (saostuskaivojen ja pienpuhdistamojen tyhjennys kerran vuodessa). Tieto perustuu kuljetusyrittäjien jätehuoltoviranomaiselle toimittamiin tietoihin. Lisäksi lähes jokaisen kuljetusyrittäjän tiedoissa esiintyi jotain puutteita, ja yhdeltä kuljetusyrittäjältä ei ole moneen vuoteen saatu minkäänlaista tietoa. Pääasiassa näiden syiden vuoksi tilastoissa esiintyy epävarmuutta ja alueen lietteentyhjennyksistä on mahdotonta muodostaa tarkkaa kokonaiskuvaa.

Esityksessä Uudenmaan jätelautakunnan kokoukselle 24.8.2021 on todettu muun ohella, että jätelautakunnan alueella sijaitsee yli 50 000 kiinteistöä, joiden jätevesien käsittelystä jätelautakunnalla ei ole tietoa. Sellaisten viemäriverkoston ulkopuolella olevien kiinteistöjen, joiden jätevesien käsittelystä on tietoa, määrä on 32 prosenttia. Vain 41 prosenttia vakinaisista asunnoista huolehtii lietetyhjennyksistä. Esityksessä jätelautakunnan kokoukselle 14.4.2021 on puolestaan todettu muun ohella, että noin 24 prosenttia alueen lietteistä viedään jätelautakunnan alueen ulkopuolelle.

Oikeudellinen arviointi ja lopputulos

Uudenmaan jätelautakunta on Askolan, Hangon, Inkoon, Karkkilan, Lohjan, Loviisan, Pornaisten, Porvoon, Raaseporin, Sipoon, Siuntion ja Vihdin kuntien yhteinen jätehuoltoviranomainen. Uuden jätelain (646/2011) tullessa 1.5.2012 voimaan Uudenmaan jätelautakunnan alueen kunnissa on ollut sako- ja umpikaivolietteen osalta käytössä vanhan jätelain (1390/1993) mukainen sopimusperusteinen jätteenkuljetusjärjestelmä. Jätelautakunnan on uuden jätelain 149 §:n 4 momentin siirtymäsäännöksen mukaisesti tullut tehdä päätös uuden jätelain mukaisesta jätteenkuljetusjärjestelmästä. Uudenmaan jätelautakunta on valituksenalaisella päätöksellään päättänyt siirtää jätevesilietteiden osalta nykyisestä kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta vastaavasta sopimusperusteisesta jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Uudenmaan jätelautakunnan toimivaltaan kuuluu päättää siitä, järjestetäänkö kiinteistöittäinen jätteenkuljetus kunnassa tai sen osassa kunnan vai kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Jätelautakunnan harkintavaltaa jätteenkuljetusjärjestelmää valittaessa on kuitenkin jätelaissa rajoitettu siten, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus voidaan hyväksyä vain silloin, kun kaikki jätelain 37 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Jätelain 36 §:ssä säädettyyn kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen

siirtymiselle ei puolestaan ole säädetty erityisiä edellytyksiä tai selvitysvaatimuksia.

Edellä kuvatuista selvityksistä ilmenee, että lautakunnan alueella käytössä olevassa jätelain 37 §:ssä tarkoitettua kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta vastaavassa sopimusperusteisessa jätteenkuljetusjärjestelmässä on ollut ongelmia saada tarvittavia tietoja lietteen kuljetuksista kuljetusyrittäjiltä. Tähän nähden hallinto-oikeus toteaa, että jätelautakunnalla on ollut riittävät perusteet katsoa, etteivät jätelain 37 §:n 1 momentin edellytykset kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen osalta täyty. Jätelautakunnalla oleva jätteenkuljetusjärjestelmän valintaan liittyvä harkintavalta huomioon ottaen jätelautakunta on voinut päättää, että sen toimialueella siirrytään kunnan vastuulla olevien jätevesilietteiden osalta nykyisestä sopimusperusteisesta eli kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Kuntien kannat tai arviot käytössä olleen jätteenkuljetusjärjestelmän toimivuudesta eivät sido jätelautakuntaa jätteenkuljetusjärjestelmän valinnassa. Jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2018/851 säädetyn yhdyskuntajätteen määritelmän kansallisella voimaansaattamisella ei ole merkitystä jätelautakunnan valituksenalaisen päätöksen lainmukaisuuden kannalta, koska jätelain 32 §:n mukaan kunnan on edelleen järjestettävä asumisessa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuolto ja koska mainitun direktiivin määritelmän soveltaminen ei vaikuta siihen, miten jätehuoltoa koskeva vastuu on jaettu julkisten ja yksityisten toimijoiden välillä. Myöskään jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (978/2021) voimaantulolla ei merkitystä asian arvioinnissa, koska asetuksessa ei säädetä jätteenkuljetusjärjestelmän valinnan edellytyksistä.

Koska jätelautakunnan päätös ei ole valituksissa esitetyillä perusteilla lainvastainen, valitukset on hylättävä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (HOL kunnallisvalitus).

Tiedoksiantovelvoite

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 94 §:n sekä hallintolain 56 §:n 2 momentin ja 68 §:n 1 momentin mukaan on toisen valituskirjelmän ensimmäisen allekirjoittajan Askolan Lokapojat Oy:n tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava siitä valituskirjelmän toiselle allekirjoittajalle Sonja Kantolalle. Samoin kolmannen valituskirjelmän ensimmäisen allekirjoittajan Mia Myllyksen on tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava siitä valituskirjelmän toiselle allekirjoittajalle Pentti Laineelle. Samoin myös neljännen valituskirjelmän ensimmäisen allekirjoittajan Eerola Yhtiöt Oy:n on tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava siitä valituskirjelmän toisille allekirjoittajille E-Ympäristöpalvelut Länsi Oy:lle, E-Ympäristöpalvelut Itä Oy:lle, Kuljetus Klemola Oy:lle ja Eero Kölhille. Jos se tai hän tämän laiminlyö, se tai hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä tai sen viivästymisestä aiheutuneen vahingon, sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun ja muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi.

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet
Petteri Leppikorpi, Antti-Jussi Lankinen (t) ja Joonas Ahtonen.

Esittelijäjäsen

Joonas Ahtonen

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu ja tulostettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu**Päätös**

Pornaisten kunnanhallitus tavallisena tiedoksiantona

Oikeudenkäyntimaksu 260 euroa

Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Askolan Lokapojat Oy ja Sonja Kantola tavallisena tiedoksiantona

Oikeudenkäyntimaksu 260 euroa

Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Mia Mylly ja Pentti Laine tavallisena tiedoksiantona

Oikeudenkäyntimaksu 260 euroa

Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Eerola Yhtiöt Oy asiakumppaneineen tavallisena tiedoksiantona

Oikeudenkäyntimaksu 260 euroa

Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Jäljennös

Uudenmaan jätelautakunta

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika ja tiedoksisaantipäivä

Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kunnan, kuntayhtymän tai asianomaisten kuntien yleisessä tietoverkossa.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista.

-Kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetty päätös katsotaan tiedoksi saaduksi seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

-Tavallisessa sähköisessä tiedoksiannossa (sähköpostiviesti/asiointipalvelu) päätös katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

-Kirjeitse todisteellisena tiedoksiantona lähetetty päätös katsotaan tiedoksi saaduksi tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamana päivänä.

-Todisteellisessa sähköisessä tiedoksiannossa (asiointipalvelu) päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun päätös on noudettu asiointipalvelusta.

Käytettäessä sijaistiedoksiantoa, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Päätöksen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituksen toimittaminen

Valitus liitteineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valitusasiakirjojen tulee olla perillä myös sähköistä asiointipalvelua käytettäessä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- päätös, johon haetaan muutosta
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi katsotaan, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste

- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi

- vaatimusten perustelut

- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen

- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:n 2 momentista muuta johdu.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Paasivuorenkatu 3
Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi, Faksi: 029 56 40382
Asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom skriftliga besvär hos **högsta förvaltningsdomstolen**, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Grunder för beviljande av besvärstillstånd

Enligt 111 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden ska besvärstillstånd beviljas om

- 1) det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är viktigt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen,
- 2) det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att det i ärendet skett ett uppenbart fel, eller
- 3) det finns något annat vägande skäl för att bevilja besvärstillstånd.

Besvärstillstånd kan också beviljas i fråga om endast en del av förvaltningsdomstolens överklagade beslut.

Besvärstid och delgivningsdag

Besvär ska anföras skriftligen **inom 30 dagar från dagen för delfäendet av förvaltningsdomstolens beslut**, denna dag inte medräknad.

Om besvär anföras med stöd av den besvärsmottagare som tillkommer kommunmedlem, samkommuns medlemskommuner eller deras kommunmedlemmar räknas besvärstiden från den dag, då tillkännagivandet om beslutet publicerats i kommunens, samkommunens eller behöriga kommuners allmänna datanät.

Om beslutet har delgetts en part separat, räknas besvärstiden dock från delfäendet.

- Ett beslut som sänts per brev som vanlig delgivning anses ha delgivits den sjunde dagen efter det att beslutet sändes, om inte mottagaren visar att delfäendet skett vid en senare tidpunkt. Beslutet har sänts samma dag som det givits, vilket datum framgår av beslutets första sida.

- Vid vanlig elektronisk delgivning (e-postmeddelande/e-tjänsten) anses beslutet ha blivit delgivet den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas.

- Ett beslut som sänts per brev som bevislig delgivning anses ha delgivits den dag som anges på delgivnings- eller mottagningsbeviset.

- Vid bevislig elektronisk delgivning (e-tjänsten) anses beslutet ha delgivits när beslutet har hämtats från e-tjänsten.

Vid mellanhandsdelgivning anses beslutet ha blivit delgivet den tredje dagen efter den dag som anges på delgivningsbeviset. Beslutet anses ha kommit till en myndighets kännedom på ankomstdagen.

Inlämnande av besvär

Besvären inklusive bilagor ska inom besvärstiden lämnas **till högsta förvaltningsdomstolen**. Besvärshandlingarna ska även vid användning av e-tjänsten vara framme senast den sista dagen av besvärstiden före utgången av ämbetsverkets öppettid.

Besvärens innehåll

I besvären, som ska innehålla en ansökan om besvärstillstånd, ska anges

- ändringssökandens namn och kontaktuppgifter
- den postadress och eventuellt annan adress till vilken handlingar som hänförs till rättegången kan sändas.
- det beslut i vilket ändring söks
- de grunder på vilka besvärstillstånd begärs samt de skäl på vilka grunden för meddelande av besvärstillstånd anses föreligga
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas
- grunderna för yrkandena.

Om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud ska dennes kontaktuppgifter anges i besvären. Högsta förvaltningsdomstolen ska utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna.

Bilagor till besvären

Till besvären ska fogas

- förvaltningsdomstolens beslut med besväransvisning
- utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Ett ombud ska foga en fullmakt till besvären om det inte av 32 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden framgår annat.

Högsta förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter

Postadress:	Besöksadress:	E-post: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi, Fax: 029 56 40382
PB 180	Paasivuorigatan 3	E-tjänst: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
00131 HELSINGFORS	Helsingfors	